

El Govern espanyol ha renovat recentment el compromís d'elaborar una llei de la memòria històrica. Tot i que no es coneixen els detalls del projecte, tant ERC com ICV han deixat clar que ha de reconèixer les víctimes del franquisme. La llei, a més, ha de permetre preservar fosses com les que han aparegut a València.

La llei que mai no arriba

L'elaboració de la llei de la memòria històrica amenaça de convertir-se en un fulletó inacabable. Tot i que des del principi de la legislatura actual el president del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, es va comprometre a impulsar aquesta llei, els socialistes han procurat, almenys fins ara, endarrerir el projecte al màxim possible. Aquest retard, de fet, irrita des de fa mesos Esquerra Republicana (ERC) i el grup parlamentari al Congrés format per Izquierda Unida i Iniciativa (IU-ICV), formacions que van posar la llei de la memòria històrica entre les condicions per donar suport a Rodríguez Zapatero. De fet, aquests partits havien demanat repetidament al Govern espanyol l'aprovació de la llei abans del 20 de novembre de l'any passat, data simbòlica en què van acomplir trenta anys de la mort de Franco. Fins i tot, Joan Tardà, portaveu d'ERC al Congrés, va declarar que si el PSOE no presentava la llei en aquest termini els farien perdre alguna votació al Congrés. "Tenint en compte la complexitat de la llei, vam preferir presentar un projecte alternatiu, perquè no poguessin dir que no havíem fet els deures", aclareix Tardà.

Així, el passat mes de febrer ERC i IU-ICV van presentar dos projectes de llei per separat al Congrés de Diputats per pressionar el Govern espanyol a impulsar aquest projecte. Les dues propostes van ser rebutjades, però, almenys, aquesta vegada el PSOE es va comprometre a presentar una llei de la memòria històrica abans de l'estiu. Aquesta

intenció ha estat confirmada per fonts de la vicepresidència del Govern espanyol, encarregada d'aquest projecte, que han assegurat a EL TEMPS que la llei de la memòria és un compromís adquirit pel president Rodríguez Zapatero i que es presentarà abans d'acabar el període actual de sessions del Congrés, o sigui, abans del mes de juliol.

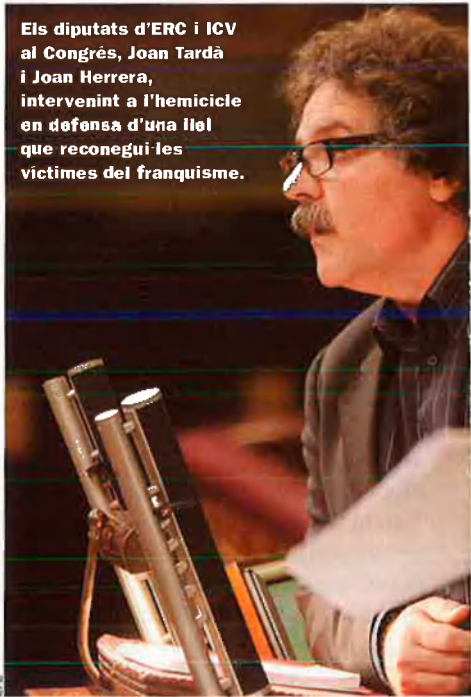
Mesos d'espera. Una de les raons d'aquest retard, segons el diputat Joan Herrera, d'ICV, és que "el PSOE, tal com va dir el diputat Ramón Jáuregui, no vol obrir un nou front amb el PP". Per la seva banda, Joan Tardà, d'ERC, opina que s'ha guanyat la batalla del calendari. "Ara, el que es presenta difícil és la batalla del contingut", diu. De fet, el contingut del projecte de llei del Govern, que elabora una comissió interministerial encapçalada per la vicepresidenta Maria Teresa Fernández de la Vega, és encara un misteri. Segons assenyala Joan Herrera, el Govern dubta entre presentar un projecte de llei o elaborar directament un informe de conclusions. "Nosaltres rebutgem les conclusions perquè temem que amb això voldran fer posar d'acord tots els partits i incloure, com vol el PP, totes les víctimes de la Guerra Civil. Nosaltres reconeixem que hi va haver víctimes en tots els bàndols, però insistim que la llei ha de reconèixer les que van lluitar contra la dictadura. A aquestes altures no es pot acceptar el xantatge del PP", diu Herrera.

Al seu torn, Joan Tardà assegura que ERC desconeix l'abast del projecte de

llei que prepara l'executiu de Zapatero. "Podem pressuposar que serà ambicions, però si el projecte busca el consens amb el PP voldrà dir que ho serà poc. El PSOE pot caure en l'error de voler fer una llei historicista, però si no hi ha un reconeixement jurídic de la condició de víctima del franquisme, presentarem una esmena a la totalitat, o esmenes parcials si aquesta és rebutjada", explica Tardà. D'altra banda, les fonts del Ministeri de la Presidència consultades no han volgut avançar detalls sobre el projecte, al·legant que el projecte encara es troba en una fase d'elaboració de la comissió.

Condició de víctimes. A grans trets, el que reclamen ERC i ICV és una llei que restitueixi l'honor i el patrimoni de les víctimes del franquisme i que els reconegui aquesta condició. A més, diu Joan Tardà, portaveu d'ERC al Congrés, "la proposta d'ERC contempla que qualsevol ciutadà pugui reclamar a l'estat que actuï contra les persones que van col·laborar amb el franquisme, incloent-hi Manuel Fraga, per exemple. La llei ha d'incloure també l'obligació de preservar les fosses que es trobin, com és el cas de les que han aparegut recentment a València".

En qualsevol cas, Joan Tardà es mostra convençut que el Govern complirà la seva promesa i presentarà la llei de

Els diputats d'ERC i ICV al Congrés, Joan Tardà i Joan Herrera, intervenint a l'hemicycle en defensa d'una llei que reconegui les víctimes del franquisme.

Dia oficial de la condemna de la dictadura

El Comitè de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa va aprovar el passat 17 de març a París un document en què es condemnen les "greus violacions dels drets humans comeses a Espanya pel règim franquista entre 1939 i 1975". A més, aquest document proposa la proclamació del 18 de juliol del 2006 com a dia oficial de la condemna de la dictadura franquista. Segons Joan Herrera, diputat d'ICV al Congrés de Diputats, un dels partits que donen suport a aquest document, l'objectiu que es persegueix és que l'estat espanyol condemni el règim franquista. "El cas d'Espanya és atípic i diferent d'Europa, on hi ha una condemna absoluta de les dictadures. Per això hem registrat una proposició de llei al Congrés, que intentarem que es tramiti abans del 18 de juliol, perquè el Govern espanyol aprovi aquest document hi incorpori les recomanacions que fa el Consell d'Europa en la futura llei de la memòria històrica", diu Herrera.

Entre les recomanacions que el Consell d'Europa fa al Govern espanyol hi ha la creació d'una comissió nacional que investigui les violacions dels drets humans comeses pel franquisme, l'obertura de tots els arxius que puguin contenir documents d'interès per als historiadors per a l'esclariment de la veritat sobre la repressió, la instal·lació d'una exposició permanent al Valle de los Caídos –que expliqui que va ser construït per presoners republicans– i, finalment, l'ofertament a les autoritats de ciutats i pobles a aixecar monuments en memòria de les víctimes del franquisme.

A més, val a dir que el grup IU-ICV ja va aconseguir l'aprovació al Congrés, tot i les esmenes presentades pel PSOE, de la declaració de l'any 2006 com l'Any de la Memòria.

la memòria. "Es fa molt difícil pensar que ens poden tornar a enredar", diu Tardà, sense avançar què farà el seu partit en cas contrari. En canvi, Joan Herrera, d'ICV, assenyala que si el Govern no presenta la llei abans de

l'estiu, com ha promès, el grup IU-ICV insistirà i tornarà a presentar la proposició de llei que recull les seves reivindicacions.

Xevi Camprubí

Parlar per parlar

Quatre mesos

Manuel S. Jardí

Per al maig del 2007, en què al País Valencià hi haurà eleccions autonòmiques, municipals –potser també a les Corts Generals?–, només falten quatre mesos mal comptats. Els agents polítics haurien de considerar que tan aviat s'endinsen del tot en la campanya electoral, suposant que no ho estiguen des de fa temps, els missatges que traslladen a l'electorat perden eficiència, perquè es confonen amb l'aldarull que provoca el soroll propagandístic. El calendari mostra un any d'ací al maig de l'any vinent, però al mes i mig d'inactivitat institucional –que no vol dir d'inauguracions de pantans i d'altres excessos mediàtics oficials– i als tres mesos de campanya pura i dura, cal descomptar l'estiu i el desembre, bastant inhàbils. Què en queda? Dos mesos abans de les vacances estivals i uns altres dos de la tardor. I s'ha acabat. Per a l'esquerra, entesa d'una manera genèrica, la prioritat és fer fora el PP de la Generalitat, de les diputacions i de les alcaldies. Un objectiu que reclama mobilitzar l'electorat respectiu i, a més, una part considerable dels que s'han instal·lat en l'abstenció. A la dreta no li calen gaires esforços, perquè a l'hora de la veritat no li fallen ni els morts. L'esquerra, però, és plural, atapeïda de matisos i pressa fàcil de la divisió. A més a més, se l'embolica amb paper de fumar. Hi ha les ambicions personals i els interessos tribals. A les dificultats conegudes cal afegir la pertorbació derivada de les eleccions anticipades a Catalunya i els conflictes latents entre (totes) les parts que ho han fet possible. Tots compten amb accionistes o filials polítiques al País Valencià. Molta feina per a quatre mesos. Massa per la carabassa.